

به نام خدا

مجموعهٔ سوالات مطالعات نهم همراه با پاسخ

تهیه کننده علی زارعی دبیر مطالعات ناحیه ۵ تبریز

قابل استفاده همکاران و دانش آموزان

Ali Zarei

- 1- منظور از انقلاب مشروطه چیست؟ انقلاب مشروطه جنبشی سیاسی - اجتماعی بود که در دوره حکومت مظفردالدین شاه در ایران رخ داد و به دنبال آن نظام پادشاهی مشروطه جایگزین نظام پادشاهی استبدادی شد.
- 2- نظام پادشاهی استبدادی چه نوع حکومتی است؟ حکومتی است که در آن پادشاه از قدرت و اختیارات فراوانی برخوردار است و بر اساس میل و اراده خود حکومت می کند.
- 3- نظام پادشاهی مشروطه چه نوع حکومتی است؟ حکومتی است که در آن قدرت و اختیارات پادشاه بر اساس قانون محدود می شود و اداره کشور در اختیار نهادهایی مانند مجلس شورا و هیئت وزیران قرار می گیرد.
- 4- زمینه های سیاسی و اقتصادی انقلاب مشروطه را بنویسید. جدا شدن سرزمین های پهناوری از خاک کشورمان توسط روسیه- مسلط شدن بیگانگان بر منابع اقتصادی و کشاورزی کشور- سخت گیری و بی رحمی مأموران مالیاتی و شدت فقر عمومی
- 5- زمینه های فکری و فرهنگی انقلاب مشروطه به چند دسته تقسیم می شوند؟ نام ببرید. به دو دسته زمینه های داخلی و زمینه های خارجی
- 6- زمینه داخلی انقلاب مشروطه را بنویسید. آموزه های دین اسلام و مذهب شیعه مردم را به مبارزه با ظلم و تلاش برای برقراری عدالت فرا می خواند که در برابر ظلم و بی عدالتی بایستند.
- 7- زمینه های خارجی انقلاب مشروطه را بنویسید. آشنایی ایرانیان با افکار و دستاوردهای تمدن اروپا و انقلاب کبیر فرانسه.
- 8- انقلاب کبیر فرانسه چه تأثیری بر وقوع انقلاب مشروطه داشت؟ عده ای از ایرانیان که با کنجکاوی در جستجوی دلایل عقب ماندگی ایران و پیشرفت کشورهای اروپایی بودند متوجه نظام مشروطه و حکومت قانونمند در آن کشورها شدند آنان سرانجام به این نتیجه رسیدند که ایران نیز با داشتن حکومت مشروطه می تواند در مسیر پیشرفت و ترقی قرار گیرد.
- 9- روشنفکران چه کسانی بودند؟ و نقش آنها در انقلاب مشروطه چه بود؟ عده ای بودند که اغلب تحصیل کردگان اروپا و مدرسه دارالفنون بودند. آنان تلاش می کردند که از طریق کتاب و روزنامه مردم را با محاسن حکومت قانون (حکومت مشروطه) و معایب حکومت استبدادی آشنا کنند.
- 10- چه عواملی انگیزه و اراده مردم را برای مبارزه با استبداد و سلطه خارجی دو چندان کرد؟ موفقیت نهضت تنباکو و در پی آن قتل ناصرالدین شاه به دست میرزا رضای کرمانی.
- 11- چرا دوران حکومت مظفردالدین شاه بر خشم و نارضایتی مردم افزود؟ به دلیل سوء استفاده و ستمگری مأموران حکومت و دخالت بیگانگان در امور کشور.
- 12- رهبران روحانی در انقلاب مشروطه چه کسانی بودند؟ آیت اله سید محمد طباطبایی و آیت اله سید عبدالله بهبهانی
- 13- یکی از مهمترین حوادثی که بروز انقلاب مشروطیت را سرعت بخشید چیست؟ عین الدوله صدر اعظم مستبد برای ترساندن مخالفان و جلوگیری از گسترش اعتراض ها تعدادی از بازرگانان را به بهانه گران شدن قند به چوب بست.
- 14- مهمترین خواسته معترضین و مردم در انقلاب مشروطه چه بود؟ تأسیس عدالت خانه برای رسیدگی به شکایت های مردم بود.
- 15- وقتی حکومت قاجار به خواسته های مهاجران حرم عبدالعظیم عمل نکرد، علما و مردم چه کردند؟ اعتراض های مردمی دوباره شروع شد در جریان این اعتراض ها طلبه جوانی به نام سید عبدالحمید به شهادت رسید و در نتیجه تعدادی از علما این بار به نشانه اعتراض به قم مهاجرت کردند هم زمان تعدادی از مردم تهران در اعتراض به حکومت قاجار در سفارت انگلستان بست نشستند.
- 16- فرمان مشروطه توسط کدام پادشاه و در چه تاریخی صادر شد؟ مظفردالدین شاه در چهاردهم مرداد ماه 1285 شمسی

- 17- دو مورد از عوامل انقلاب مشروطیت را بیان کنید.** آموزه های دین اسلام و مذهب شیعه در قیام عاشورا – آشنایی ایرانیان با افکار و دستاوردهای تمدن جدید اروپا
- 18- چه گروه ها یا قشرهایی در انقلاب مشروطیت نقش مؤثری داشتند؟** روشنفکران- بازرگانان- روحانیون- پیشه وران و کارگران
- 19- انقلاب مشروطیت با چه هدفی شکل گرفت؟** با هدف برقراری حکومت قانون و رها کردن کشور از جنگ استبداد داخلی و سلطه خارجی شکل گرفت.
- 20- موانع و مشکلات حکومت مشروطه را بیان کنید.** مخالفت و دشمنی مستبدان- اختلاف و دو دستگی میان مشروطه خواهان- افزایش دخالت های خارجی- وقوع جنگ جهانی اول.
- 21- پس از مظفرالدین شاه چه کسی جانشین او شد و چه کرد؟** محمدعلی شاه – او با پشتیبانی دولت روسیه و حمایت مستبدان داخلی تصمیم گرفت حکومت نویای مشروطه را نابود سازد و نظام پادشاهی استبدادی را دوباره برقرار کند.
- 22- چه کسانی به مخالفت با اقدامات محمد علی شاه پرداختند؟ و نتیجه آن چه شد؟** مجاهدان تبریز به رهبری ستارخان و باقرخان- علمای مشروطه خواه نجف – طرفداران مشروطه در گیلان و اصفهان. مشروطه خواهان پس از فتح تهران محمد علی شاه را برکنار کردند و پسر خردسالش احمد میرزا را به جانشینی او برگزیدند.
- 23- چرا آیت اله شیخ فضل اله نوری با انقلاب مشروطه به مخالفت پرداخت؟** چون وی معتقد بود افرادی که رهبری انقلاب را به دست گرفته اند به اسلام اعتقادی ندارند و می خواهند افکار و فرهنگ کشورهای اروپایی را در ایران گسترش دهند.
- 24- شیخ فضل اله نوری چگونه به شهادت رسید؟** برخی از مشروطه خواهان بعد از برکناری محمد علی شاه با فرصت طلبی شیخ را به اتهام مخالفت با نظام مشروطه محاکمه کردند و به شهادت رساندند.
- 25- مهمترین موانع و مشکلات داخلی نظام مشروطه را توضیح دهید.** مخالفت و دشمنی محمد علی شاه با پشتیبانی روسیه که تصمیم گرفت حکومت مشروطه را نابود سازد و میان مشروطه خواهان اختلاف و دو دستگی به وجود آمد.
- 26- همزمان با انقلاب مشروطیت در ایران کدام کشور ها در اروپا به یک قدرت بزرگ تبدیل شده بودند؟** آلمان – ایتالیا- اتریش و مجارستان
- 27- قرار داد 1907 بین چه کشورهایی و چرا بسته شد؟** انگلستان و روسیه برای مقابله با قدرت روز افزون آلمان و متحدانش تصمیم گرفتند به اختلافات خود پایان دهند و به جای رقابت با یکدیگر همکاری کنند. به همین دلیل طی قرار داد 1907 ایران را میان خود تقسیم کردند.
- 28- پس از قرار داد 1907 روسیه چه اقداماتی در ایران انجام داد؟** پس از آن روسیه با خیالی آسوده در امور داخلی ایران مداخله می کرد و اجازه نمی داد که دولت و مجلس اوضاع کشور را سروسامان دهند علاوه بر این نیروهای روسیه وارد خاک ایران شدند آنها در تبریز تعدادی از مشروطه خواهان را کشتند و در مشهد نیز حرم امام رضا (ع) را به گلوله بستند.
- 29- روسیه و انگلستان در قرار داد 1907 چه تصمیمی درباره ایران گرفتند؟** تصمیم گرفتند ایران را بین خود تقسیم کنند.
- 30- هدف انگلستان و روسیه از امضای قرار داد 1907 چه بود؟** کنار گذاشتن اختلافات خود برای مقابله با قدرت روز افزون آلمان و متحدانش.
- 31- قرار داد 1907 چه نتایجی برای ایران داشت؟** پس از آن روسیه با خیالی آسوده در امور داخلی ایران مداخله می کرد و اجازه نمی داد که دولت و مجلس اوضاع کشور را سروسامان دهند علاوه بر این نیروهای روسیه وارد خاک ایران شدند آنها در تبریز تعدادی از مشروطه خواهان را کشتند و در مشهد نیز حرم امام رضا (ع) را به گلوله بستند.
- 32- جنگ جهانی اول در چه سالی آغاز شد؟** 1914 میلادی و 1293 شمسی
- 33- در جنگ جهانی اول متحدین و متفقین کدام کشورها بودند؟** کشورهای آلمان ایتالیا اتریش مجارستان و عثمانی به متحدین مشهور شدند در مقابل انگلستان روسیه فرانسه و آمریکا به متفقین مشهور شدند.

34- جنگ جهانی اول چند سال طول کشید و چه کسانی پیروز شدند؟ پس از چهار سال با پیروزی متفقین به پایان رسید.

35- در جنگ جهانی اول موضع دولت ایران چه بود؟ دولت ایران در ابتدای جنگ جهانی اول بی طرفی کامل خود را اعلام کرد اما انگلستان و روسیه این بی طرفی را نادیده گرفتند و وارد خاک ایران شدند.

36- آثار و پیامدهای سیاسی و اجتماعی جنگ جهانی اول در ایران را بیان کنید.
موجب بی ثباتی و آشفتگی بیشتر اوضاع ایران شد- به دلیل حضور نیروهای اشغالگر و درگیری های نظامی دولت مرکزی تسلط خود را بر امور کشور از دست داد - نافرمانی و سرپیچی از فرمان دولت مرکزی گسترش یافت و امنیت و آسایش مردم از بین رفت- ایرانیان دچار بلايا و مصیبت های بزرگی مانند قحطی ، فقر، گرسنگی و شیوع بیماری های واگیر دار شدند و افراد زیادی جان خود را از دست دادند.

37- به نظر شما چرا مردم ایران در جنگ جهانی اول به آلمان و متحدانش گرایش داشتند؟
چون فکر می کردند آلمان قدرت برتر جنگ است.

- * انقلاب مشروطیت جنبشی **سیاسی - اجتماعی** بود که در دوره حکومت **مظفردالدین** شاه در ایران رخ داد.
- * انقلاب کبیر فرانسه همزمان با تاسیس حکومت **قاجار** در ایران بود.
- * سرانجام **مظفردالدین شاه** در **14 مرداد 1285 شمسی** فرمان مشروطه را صادر کرد.
- * به دستور **محمدعلی شاه** مجلس به توپ بسته شد و منحل گردید.
- * مجاهدان مشروطه خواه در تبریز به رهبری **ستارخان و باقرخان** در برابر حکومت استبدادی محمدعلی شاه به پا خاستند.
- * دلیر مردان تنگستانی به فرماندهی **رئیس علی دلواری** با ایثار جان خویش ضربه سنگینی به اشغالگران وارد آوردند.

سوالات و پاسخ های درس 14 مطالعات نهم

- 1- چرا در اواخر جنگ جهانی اول حکومت روسیه نیروهایش را از ایران فرا خواند؟ زیرا بر اثر وقوع انقلابی عظیم حکومت روسیه سرنگون شد و پس از آن نام این کشور به اتحاد جماهیر شوروی تغییر یافت.
- 2- قرارداد 1919 بین چه کشورهایی منعقد شد؟ معاد آن چه بود؟ بین ایران و انگلستان بر اساس این قرارداد اداره امور نظامی و مالی ایران در اختیار کارشناسان نظامی و مالی انگلستان قرار می گرفت.
- 3- کدام شخصیت های مبارز و آزادی خواه با قرارداد 1919 به مخالفت برخاستند؟ آیت اله مدرس و شیخ محمد خیابانی
- 4- دلیل مخالفت گسترده آزادی خواهان با قرارداد 1919 چه بود؟ جلوگیری از سلطه همه جانبه انگلستان به ایران بود.
- 5- علت کودتای 1299 چه بود؟ انگلستان پس از ناکامی در اجرای قرارداد 1919 در صدد بر آمد که از طریق کودتا اهداف خود را در ایران پیگیری نماید.
- 6- کدام شرایط و عوامل داخلی به رضاخان در دستیابی به قدرت کمک کرد؟ نارضایتی مردم از اوضاع کشور - فرونشاندن آشوب های داخلی و برقرای نظم و امنیت توسط رضا خان - رضا خان با استفاده از موقعیت خود به عنوان فرمانده کل قوا و نخست وزیری طرفداران خود را وارد مجلس کرد.
- 7- کودتای 1299 چگونه انجام شد و نتیجه آن چه شد؟ نیروهای تحت فرمان رضا خان مراکز مهم پایتخت را اشغال کردند و سپس احمد شاه مجبور شد سید ضیا را به نخست وزیری و رضا خان را به فرماندهی کل قوا منصوب کند.
- 8- شیوه حکومتی رضا شاه چگونه بود؟ رضا شاه از ابتدای حکومت به استبداد و دیکتاتوری روی آورد در دوران حکومت او هیئت وزیران و نمایندگان مجلس شورای ملی اختیار و استقلال چندانی نداشتند و تابع دستورات شاه بودند. احزاب و روزنامه های مستقل اجازه فعالیت نداشتند- با زور و خشونت فضای خفقان و ترس را بر جامعه حاکم کرد.
- 9- اقدامات رضا شاه را در دوره حکومتش بیان کنید. نوسازی تشکیلات نظامی - گسترش مدارس و مراکز آموزشی در شهرها- نخستین دانشگاه (دانشگاه تهران) را بنا نهاد- راه های شوسه توسعه یافتند و راه آهن

سراسری که خلیج فارس را به دریای مازندران متصل می کرد احداث گردید- موسسات و مراکز صنعتی متعددی در ایران به وجود آمدند.

10- اقدامات رضا شاه برای تضعیف ارزش های اسلامی و تخریب فرهنگ ایران چه بود؟ مجبور کردن مردم به اینکه لباس یکسانی به تن کنند و کلاه لبه دار مشهور به کلاه پهلوی بر سر بگذارند - محدودیت هایی برای برگزاری مراسم مذهبی به وجود آمد- و زمزمه برداشتن حجاب مطرح شد.

11- قیام خونین مردم مشهد در مسجد گوهر شاد را توضیح دهید. مردم مشهد در اعتراض به کارهای رضا شاه قیام کردند و در مسجد گوهر شاد گرد هم آمدند نیروهای نظامی برای سرکوب این قیام مردم را در کنار حرم حضرت امام رضا (ع) به گلوله بستند و عده ای را شهید و مجروح کردند.

12- جنگ جهانی دوم چگونه آغاز شد؟ جنگ جهانی دوم با هجوم برق آسای آلمان به لهستان در سال 1939 میلادی و 1318 شمسی آغاز شد.

13- در جنگ جهانی دوم دولت های محور کدام کشورها بودند؟ آلمان - ایتالیا - ژاپن

14- متفقین در جنگ جهانی دوم شامل کدام کشورها بود؟ انگلستان- فرانسه- شوروی - آمریکا

15- در جنگ جهانی دوم دولت ایران چه موضعی گرفت؟ دولت ایران اعلام بی طرفی کرد اما متفقین در شهریور 1320 حضور شماری از آلمانها در ایران را بهانه قرار دادند و کشور ما را به اشغال خود در آوردند.

16 - هدف اصلی متفقین از اشغال ایران در جنگ جهانی دوم چه بود؟ هدف اصلی آنها استفاده از موقعیت و منابع و امکانات ایران به سود خویش بود.

17- متفقین پس از اشغال ایران چه اقداماتی کردند؟ رضا شاه را مجبور کردند که به نفع پسرش محمد رضا از قدرت کناره گیری کند و سپس او را تبعید کردند.

18- کشور ما در جنگ جهانی اول و دوم پل پیروزی متفقین لقب گرفت بگویند چرا این لقب به ایران داده شد؟ چون ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی حلقه اتصال ارتش های روسیه و انگلستان بود.

19- آثار پیامد های سیاسی ، اقتصادی و اجتماعی جنگ جهانی دوم بر ایران چه بود؟

کشور ما تا پایان جنگ در اشغال بیگانگان بود - به اقتصاد و جامعه ایران خسارت و آسیب زیادی وارد کرد - کمبود و گرانی شدید مواد غذایی به وجود آمد- عده زیادی بر اثر گرسنگی و سوء تغذیه جان سپردند.

20- ایران در نخستین سالهای سلطنت محمد رضا شاه از لحاظ سیاسی چه وضعیتی داشت؟ محمد رضا این امکان را نداشت که همچون پدرش با استبداد و دیکتاتوری حکومت کند بنابراین برای نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت وزیران فرصتی به وجود آمد که در اداره امور کشور نقش مؤثری داشته باشند همچنین احزاب سیاسی و مطبوعات دوباره فعالیت خود را آغاز کردند.

21- در ابتدای سلطنت محمدرضا شاه چه عاملی به ثبات و آرامش سیاسی کشور آسیب می رساند؟

رقابت های انگلستان شوروی و آمریکا برای کسب نفوذ سیاسی و اقتصادی هر چه بیشتر در کشور ما به ثبات و آرامش سیاسی کشور آسیب می رساند.

22- رهبری نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران را چه کسانی بر عهده گرفتند؟ آیت اله کاشانی - و دکتر محمد مصدق

23- چرا انگلیس نتوانست از ملی شدن صنعت نفت جلوگیری کند؟ به دلیل وحدت ملی و همدلی رهبران نهضت، ناکام ماند

24- به نظر شما چه شباهت ها و تفاوت هایی در اهداف نهضت تنباکو و نهضت ملی شدن نفت وجود داشت؟

شباهتها: هر دو جنبشی مردمی بود- هر دو اهداف اقتصادی داشتند- هر دو بر علیه دولت های استعماری مبارزه می کردند- نقش روحانیت و روشنفکر حائز اهمیت است.

تفاوتها: نهضت تنباکو در زمان قاجار ولی ملی شدن نفت در زمان پهلوی بود- نهضت تنباکو لغو یک قرار داد بود ولی نهضت ملی شدن نفت حفظ یک منبع انرژی و ملی شدن آن بود.

25- چه عواملی موجب شکست نهضت ملی شدن نفت شد؟ رهبران نهضت اسیر جاه طلبی و خود خواهی سیاسی اطرافیان خود شدند و نتوانستند از گسترش اختلافات درونی جلوگیری کنند در نتیجه اتحاد و همدلی به تفرقه و دشمنی تبدیل شد.

26- کودتای 28 مرداد 1332 را توضیح دهید. در روز 28 مرداد 1332 واحدهایی از ارتش به فرماندهی سرلشگر فضل اله زاهدی به خیابانها ریختند و با اشغال مراکز مهم پایتخت دولت دکتر مصدق را سرنگون کردند.

27- محمد رضا شاه پس از کودتای 28 مرداد چه سیاستی را در پیش گرفت؟ به شاهی مستبد و ستمگر تبدیل شد که اصول قانون اساسی را آشکارا نادیده می گرفت او همچنین با تأسیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک) به سرکوب شدید مخالفان پرداخت و دوباره فضای ترس و خفقان بر ایران حاکم شد.

28- مهمترین دلیل موفقیت کودتای 28 مرداد چه بود؟ اختلاف و دو دستگی میان رهبران نهضت موجب دلسردی مردم شده و اتحاد و همدلی به تفرقه و دشمنی تبدیل شده بود این وضعیت شرایط را برای انگلستان و آمریکا فراهم کرد تا برای سرنگونی دولت مصدق استفاده کنند.

29 – کودتای 28 مرداد 1332 چه تفاوت و شباهتی با کودتای 1299 داشت؟ شباهت ها: در هر دو نظامیان نقش مهمی داشتند- هر دو با دخالت نیروهای بیگانه اتفاق افتاد – در هر دو هدف اصلی تسلط بر منابع و ثروت های ملی ایران بود.

تفاوت ها: کودتای 1299 به منظور تغییر سلسله پادشاهی ایران بود ولی در 28 مرداد سلطنت پهلوی ادامه یافت- در کودتای 28 مرداد آمریکا نقش اساسی داشت ولی در کودتای 1299 انگلستان نقش اساسی داشت.

- قرار داد 1919 در زمان نخست وزیری **ونوق الدوله** روی داد.
 - در سال 1304 شمسی مجلس شورای ملی با وجود مخالفت جدی تعداد کمی از نمایندگان مانند **آیت اله مدرس** و **دکتر مصدق** احمد شاه را از قدرت برکنار کرد.
 - رضا خان از ابتدای حکومت به **استبداد** و **دیکتاتوری** روی آورد.
 - رضا خان به بهانه **پیشرفت و نوسازی فرهنگی و اجتماعی** کارهایی انجام داد که نتیجه آن تضعیف ارزش های دینی بود.
 - حکومت رضا شاه که بسیار شیفته ظاهر فرهنگ اروپایی بود اندکی پس از سرکوب **قیام کوهرشاد** دستور داد **حجاب** را با زور و خشونت از سر زنان و دختران ایرانی بردارند.
 - یکی از رویداد های مهم تاریخ معاصر ایران **ملی شدن صنعت نفت** بود.
 - امتیاز بهره برداری از منابع نفت ایران در زمان **مظفرالدین شاه** به **انگلیسیها** واگذار شد.
 - پس از تصویب قانون ملی شدن نفت **دکتر محمد مصدق** نخست وزیر شد تا قانون را اجرا کند.
- پس از موفقیت کودتای 28 مرداد نفوذ و سلطه **آمریکا** بر کشور ما به تدریج افزایش یافت

سوالات و پاسخ های درس 15 مطالعات نهم

1- هدف آمریکا از ایجاد تغییرات در امور اجتماعی و اقتصادی ایران چه بود؟ از بین بردن زمینه قیام های مردمی و حفظ حکومت پهلوی بود. -

2- اساسی ترین تغییرات در تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی چه بود؟ شرط مسلمان بودن برای انتخاب کنندگان و انتخاب شونندگان لغو گردید و دیگر آنکه شرط سوگند به قرآن یاد کردن انتخاب شونندگان به سوگند به کتاب آسمانی تبدیل شد.

3- به چه دلیل علما با تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی مخالفت کردند؟ چون در حقیقت تهاجم آشکاری به هویت دینی جامعه اسلامی ایران بود.

4- برجسته ترین چهره مخالفان در تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی چه نام داشت؟ سید روح الله خمینی بود.

5- چرا امام خمینی با تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی مخالفت کرد؟ و نتیجه آن چه شد؟

چون امام خمینی می دانست که هدف حکومت از این تغییرات تضعیف اسلام و تخریب ارزش های اسلامی است. سرانجام در نتیجه مخالفت جدی امام و سایر علما دولت مجبور شد تصویب نامه مذکور را لغو کند.

6- چرا تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی موجب تضعیف اسلام و تخریب ارزش های اسلامی می شد؟ چون در حقیقت تهاجم آشکاری به هویت دینی جامعه اسلامی ایران بود و ممکن بود با این کار افرادی که به اسلام و قرآن اعتقادی نداشتند قوانینی را که موجب تضعیف اسلام و ارزش های اسلامی بود تصویب کنند.

7- هدف محمد رضا شاه از برگزاری همه پرسی اصول شش گانه (انقلاب سفید) چه بود؟

محمد رضا شاه پیروی از سیاست های آمریکا را برای حفظ حکومت خود ضروری می دانست و می خواست نشان دهد که اصلاحات به خواست مردم انجام شده و مخالفت روحانیون بی اساس و بی دلیل است.

8- چه کسانی به مخالفت با اصول شش گانه شاه پرداختند؟ چرا؟ امام خمینی و سایر علمای مبارز از اهداف و پیامدهای واقعی این اصول آگاه بودند و یقین داشتند که اجرای این اصول موجب تحکیم سلطه آمریکا بر ایران و وابستگی سیاسی و اقتصادی کشور ما به بیگانگان می شود.

9- امام خمینی در محرم سال 1342 چه توصیه ای به مداحان و سخنرانان مذهبی کرد؟ یاد آوری کرد که سکوت در برابر حکومت ستمگر کمک به دشمنان اسلام است و از آنان خواست که خطر اسرائیل را به مردم گوشزد کنند.

10- سخنرانی امام خمینی در عصر عاشورای 1342 درباره چه مسائلی بود؟ امام خمینی در سخنان تاریخی در مدرسه فیضیه قم شاه را به دلیل ستمگری، همکاری با اسرائیل و وابستگی به آمریکا به شدت محکوم کرد.

11- قیام پانزده خرداد چگونه شکل گرفت؟ دستگیری امام خمینی موجب خشم و اعتراض گسترده مردم مسلمان ایران در شهرهای مختلف شد رژیم شاه که از حرکت سریع و فراگیر مردم به وحشت افتاده بود به مأموران خود دستور داد که تظاهر کنندگان را به گلوله ببندند و قیام را سرکوب کنند.

12- شدید ترین اعتراض ها به دستگیری امام در کدام شهرها صورت گرفت؟ قم - تهران - ورامین

13- قیام پانزده خرداد چه اثراتی داشت؟ بر خشم و نفرت مردم انقلابی نسبت به شاه و عوامل حکومت او افزود و انگیزه آنان را برای مبارزه تا سرنگونی حکومت پهلوی تقویت کرد.

14- منظور از کاپیتولاسیون یا مصونیت قضایی چیست؟ توضیح دهید. آمریکا دولت ایران را مجبور کرد به مأموران نظامی آمریکا مصونیت قضایی یا حق کاپیتولاسیون بدهد بر اساس این مصونیت اگر آمریکایی ها در ایران مرتکب جرمی می شدند دادگاه های ایران حق رسیدگی به جرم آنها را نداشتند.

15- چه کسی به مخالفت با لایحه کاپیتولاسیون پرداخت؟ چرا؟ امام خمینی- چون دادن مصونیت قضایی به آمریکاییان را اقدامی ذلت بار و خلاف استقلال کشور شمرد و شاه را به سبب وابستگی به آمریکا به شدت سرزنش کرد.

16- چرا حکومت پهلوی امام خمینی را تبعید کرد؟ توضیح دهید.

16- امام خمینی در 13 آبان 1343 به کجا تبعید شدند؟ چرا؟

چون حکومت پهلوی دریافت که امام اهل سازش نیست بنابراین در 13 آبان 1343 ایشان را به ترکیه تبعید کرد. حدود یک سال بعد تبعید گاه امام از ترکیه به نجف در عراق تغییر یافت و تا مهر 1357 در آن شهر ساکن بود.

17- امام خمینی پس از تبعید به چه شکل هایی مبارزات خود را ادامه دادند؟ به مناسبت های مختلف با صدور اعلامیه و فرستادن پیام به گروه های سیاسی مردم را به مبارزه با شاه و اسرائیل دعوت می کرد.

18- اقدامات امام را در مبارزه با حکومت پهلوی به ترتیب بنویسید. مخالفت با تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی 2- مخالفت با اصول شش گانه (انقلاب سفید) 3- سخنرانی در مدرسه فیضیه قم و مخالفت با اسرائیل 4- مخالفت با کاپیتولاسیون و دستگیری امام 5- ادامه مبارزه در دوران تبعید.

19- مبارزه ملت ایران پس از تبعید امام خمینی چگونه ادامه یافت؟ آنها به پیروی از امام مبارزه را وظیفه دینی و شرعی می دانستند علاوه بر یاران و پیروان امام خمینی گروه های دیگری نیز با عقاید سیاسی متفاوت در مبارزه با حکومت پهلوی شرکت داشتند.

20- نحوه مبارزه شهید مطهری و دکتر شریعتی چگونه بود؟ آنان می کوشیدند با سخنرانی، نوشتن کتاب و مقاله و برگزاری کلاس های تفسیر قرآن و نهج البلاغه در مساجد، حسینیه ها و دانشگاه ها اسلام انقلابی را به جوانان معرفی کنند.

21- چرا در سال 1356 حکومت پهلوی خود را در اوج قدرت احساس می کرد؟ چون در آن زمان شاه اکثر مخالفان خود را سرکوب کرده بود، آمریکا و بسیاری از کشورهای قدرتمند نیز از حکومت او پشتیبانی می کردند

22- دلایل سیاسی نارضایتی مردم از حکومت شاه را بنویسید. وابستگی به بیگانگان و دخالت کشورهای خارجی در امور ایران - نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت وزیران مطیع شاه بودند- ساواک هر گونه اعتراض را سرکوب می کرد.

23 دلایل فرهنگی اجتماعی را که موجب نارضایتی مردم از حکومت پهلوی شد بیان کنید. توجه نداشتن به فرهنگ و ارزش های اسلامی - برنامه های تلویزیون و سینما در جهت بی بند و باری و تخریب ارزش های اسلامی بود. روزنامه ها نمی توانستند از شاه و مقام های دولتی انتقاد کنند.

24- دلایل اقتصادی که موجب نارضایتی مردم از حکومت پهلوی شد را بیان کنید. حیف و میل و غارت ثروت و سرمایه های ملی کشور توسط خاندان پهلوی و مقام های حکومتی در حالی که مردم در فقر و محرومیت بودند.

25- قیام 19 دی مردم قم را توضیح دهید. مردم قم در 19 دی ماه 1356 در اعتراض به انتشار مقاله توهین آمیز روزنامه اطلاعات به تظاهرات پرداختند و مأموران حکومت این تظاهرات را به خاک و خون کشیدند.

26 - قیام 29 بهمن تبریز را توضیح دهید. مردم تبریز به مناسبت چهلم شهدای 19 دی قم در روز 29 بهمن 1356 قیام کردند و تعداد زیادی از آنها شهید و زخمی شدند.

27- عکس العمل شاه در برابر اعتراض و تظاهرات ملت در سال 57 به چه صورت بود؟ از یک سو برای فریب ملت پی درپی نخست وزیران خود را عوض می کرد و به مردم وعده می داد که پیام انقلاب آنان را شنیده است و به خواسته هایشان توجه خواهد کرد از سوی دیگر به مأموران خود دستور می داد که تظاهر کنندگان را سرکوب کنند.

28- واقعه 17 شهریور 1357 را توضیح دهید. در آن روز که به جمعه سیاه معروف شد مأموران رژیم به طرز بی رحمانه ای تظاهرات مردم را در میدان ژاله تهران (شهدای کنونی) به خاک و خون کشیدند و عده زیادی را شهید و زخمی کردند.

29- انقلاب اسلامی ایران با چه شعار به پیروزی رسید؟ هدف آن چه بود؟ با شعار استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی به پیروزی رسید و هدف آن از بین بردن وابستگی به بیگانگان و تأمین حقوق ملت در چارچوب قوانین و ارزش های اسلامی بود.

30- سه عامل مؤثر در موفقیت انقلاب اسلامی را بنویسید. ایمان و اعتقاد به اسلام - وحدت و استقامت ملت- رهبری قاطع و هوشیارانه امام خمینی

31- چرا امام خمینی نجف را ترک کرده به پاریس رفتند؟

پس از آنکه قیام ملت علیه حکومت پهلوی گسترش یافت دولت عراق امام را وادار کرد که آن کشور را ترک کند.

32- اقامت امام در پاریس چه تأثیری در انقلاب اسلامی داشت؟ با حضور امام در پاریس بسیاری از مبارزان توانستند با ایشان ملاقات و گفت و گو کنند همچنین این امکان برای خبرنگاران سراسر جهان فراهم آمد تا پیام امام را به گوش مردم ایران و جهان برسانند.

سرانجام شاه در روز **26 دی ماه 1357** مجبور به فرار از کشور شد.

رهبر انقلاب اسلامی در **12 بهمن 1357** با استقبال بی نظیر به میهن بازگشتند .

انقلاب اسلامی در **22 بهمن 1357** به پیروزی رسید.

یکی از خونین ترین رویداد های دوران انقلاب اسلامی در روز **17 شهریور 1357** در **تهران** به وقوع پیوست.

انقلاب اسلامی ایران ، انقلابی با ویژگی های **دینی** بود.

سوالات و پاسخ های درس 16 مطالعات نهم

1- خواسته اصلی و اساسی ملت ایران در جریان انقلاب اسلامی چه بود؟ استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی

2- همه پرسى تعیین نظام سیاسى در چه تاریخى برگزار شد و نتیجه آن چه شد؟

در روزهای 10 و 11 فروردین 1358 برگزار شد در این همه پرسى 98/2 درصد به جمهوری اسلامی رأی مثبت دادند.

3- روز جمهوری اسلامی چه روزی است؟ روز 12 فروردین 1358 به عنوان روز جمهوری اسلامی نامگذاری گردید.

4- ملت ایران در چه تاریخى قانون اساسى جمهوری اسلامی را تأیید کردند؟ در آذر ماه 1358

5- انتخابات اولین دوره ریاست جمهوری ایران در چه تاریخى برگزار گردید؟ بهمن 1358

6- روند تأسیس نظام جمهوری اسلامی را بنویسید. همه پرسى تعیین نظام سیاسى- تدوین و تصویب قانون اساسى- برگزاری اولین انتخابات ریاست جمهوری- انتخابات اولین دوره مجلس شورای اسلامى- تعیین هیئت دولت.

7- امام خمینی برای تعیین نظام سیاسى چه کرد؟ به دولت موقت انقلاب مأموریت داد که ضمن اداره امور کشور اقدامات لازم را برای تأسیس نظام سیاسى جدید انجام دهد.

8- دو مورد از نهادهای انقلابی که به فرمان امام خمینی شکل گرفتند را نام برده و هدف از تشکیل آنها را بنویسید. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بسیج مستضعفان که با هدف دفاع از آرمان های انقلاب اسلامی و مرز و بوم کشور شکل گرفت - جهاد سازندگی برای عمران و آبادانی روستاها و مناطق محروم به وجود آمد- نهضت سواد آموزی برای گسترش سواد و کاهش بی سوادى در کشور به وجود آمد.

9- چرا آمریکا و دولت های سلطه گر فعالیت های گسترده ای برای انحراف و نابودی نظام نوپای جمهوری اسلامی آغاز کردند؟ به دلیل حمایت از نهضت های آزادی بخش در سراسر جهان و قطع رابطه با دولت اشغالگر قدس .

10- سه مورد از توطئه ها و دسیسه های دشمنان برای انحراف و نابودی انقلاب اسلامی ایران چه بود؟ ایجاد شورش و ناامنى - ترور شخصیت ها و مردم انقلابى- جنگ تخمیلی.

11- نقش گروه های ضد انقلاب داخلی را در ایجاد شورش و ناامنى در سال های نخست پیروزی انقلاب اسلامی را توضیح دهید. گروه های ضد انقلاب داخلی با حمایت دشمنان خارجی در داخل کشور به ویژه مناطق مرزی به ناامنى و اغتشاش پرداختند این گروه ها قصد داشتند با به راه انداختن جنگ داخلی اقوام ایرانی را در مقابل هم قرار دهند.

12- کدام شخصیت های انقلابی در سال های نخست انقلاب ترور شدند؟

آیت الله مرتضی مطهری - آیت الله دکتر بهشتی - رئیس جمهور محمد علی رجایی - نخست وزیر دکتر محمد جواد باهنر.

13- چرا و چگونه انقلاب اسلامی با وجود ترورگسترده شخصیت های نظام جمهوری اسلامی به مسیر خود ادامه داده است؟ چون این انقلاب متکی به اشخاص یا گروه های خاصی نبود بلکه با تکیه بر نیروهای اصیل مردمی ایمان و اعتقاد به اسلام و رهبری قاطع و هوشیارانه امام خمینی به پیروزی رسید.

14- رژیم بعثی صدام در چه تاریخی به کشور ما حمله کرد؟ 31 شهریور 1359

15- امام خمینی در چه تاریخی رحلت نمودند و در کجا به خاک سپرده شدند؟

در 13 خرداد ماه 1368 در تهران در گذشت و در بهشت زهرا به خاک سپردند .

16 – آیت الله خامنه ای در مورد انقلاب و امام خمینی چه چیزی فرموده اند؟ این انقلاب در هیچ کجای جهان بی نام خمینی شناخته شده نیست.

17- پس از رحلت امام خمینی چه کسی و چگونه به رهبری انتخاب شدند؟ یک روز پس از ارتحال امام ، مجلس خبرگان رهبری آیت الله خامنه ای را به رهبری انقلاب برگزید.

جنگ تحمیلی پس از **هشت سال** پایداری ملت و ایثار رزمندگان به پایان رسید.

دوازده فروردین 1358 به عنوان روز **جمهوری اسلامی** نام گذاری گردید

سوالات و پاسخ های درس 17 مطالعات نهم

1- فرهنگ چیست؟ فرهنگ یک جامعه شیوه زندگی آن جامعه است. فرهنگ را آگاهی و اندیشه مشترک اعضای یک جامعه نیز می گویند.

2- رابطه فرهنگ و جامعه را بنویسید. جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد و فرهنگ هم بدون جامعه به وجود نمی آید.

3- مردم یک جامعه در چه مواردی اشتراکاتی باهم دارند؟ چگونگی برقراری ارتباط با یکدیگر، آداب و رسوم، پوشاک و تغذیه، باورها و اعتقادات، قوانین و مقررات ونحوه استفاده از محیط طبیعی.

4- فرهنگ پدیده ای آموختنی است یعنی چه؟ یعنی از طریق ژن به ارث نمی رسد بلکه از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود.

5- اجتماعی شدن یا جامعه پذیری چیست؟ اجتماعی شدن فرایندی طولانی مدت از تولد تا آخر عمر است که افراد از طریق آن زندگی در جامعه را می آموزند و خود را با آن منطبق می کنند .

6- چرا اجتماعی شدن فرایندی بسیار مهم در زندگی است؟ زیرا بدون آن افراد نمی توانند به زندگی در جامعه ادامه دهند در یک جامعه هر فرد عقاید و باورها ، رسوم ، قوانین و حتی چگونگی پاسخ دادن به غرایز را از دیگران می آموزد و به افراد دیگر یاد می دهد.

7- فرایند اجتماعی شدن نخست در کجا رخ می دهد؟ خانواده

8- چگونه فرایند اجتماعی شدن در خانواده رخ می دهد؟ پدر و مادر به کودک یاد می دهند که چطور صحبت کند ، چگونه غذا بخورد ، در نشست و برخاست چه آدابی را رعایت کند ، چگونه به مهمانها سلام و تعارف کند ، در موقع خمیازه کشیدن دست را جلوی دهانش بگیرد، پاهایش را جلوی افراد بزرگتر دراز نکند، موقع غذا خوردن دهانش صدا ندهد. چگونه در مراسم مختلف مثل جشنها یا عزاداریها شرکت کند و چه بیوشد و چگونه رفتار کند.

9- با بزرگتر شدن فرد علاوه بر خانواده چه عوامل دیگری در فرایند اجتماعی شدن فرد مؤثر است؟ رسانه های جمعی، دوستان و گروه همسالان و برنامه های آموزشی و تربیتی مدرسه، رفتن به دانشگاه ، خدمت سربازی و محل کار.

10- مهمترین لایه های فرهنگ کدامند؟ نماد ها ، هنجارها، ارزش ها و عقاید.

11- لایه های بیرونی فرهنگ کدامند؟ نماد ها و فرهنگ ها.

12- لایه های عمیق تر فرهنگ کدامند؟ ارزش ها و عقاید.

13- نماد ها چگونه به وجود می آیند و چه کاربردی دارند؟ نماد ها در جریان روابط اجتماعی به وجود می آیند هر جامعه ای برای انتقال معانی مورد نظر خود از انواع معینی از نماد ها استفاده می کنند.

14- مواردی که نقش نمادین دارند کدامند؟ زبان گفتاری و نوشتاری ، تصاویر، بناها، نوع پوشاک و همه اشیا و دست ساخته های انسان و همچنین برخی رفتارهای او نقش نمادین دارند.

15- فرض کنید کودکی از هر نوع ارتباط با آدم های دیگر محروم باشد و فقط نیاز های زیستی اش برطرف شود تا زنده بماند . به نظر شما این کودک چه ویژگی هایی خواهد داشت؟ این کودک در برخورد با دیگران سلام نمی کند ، خوب صحبت نخواهد کرد، آداب غذا خوردن را نمی داند، به دیگران احترام نمی گذارد، دیگران رفتار او را با تعجب نگاه خواهند کرد.

16- هنجار را تعریف کرده و مثال بزنید. هنجارها رفتار های معینی هستند که در یک گروه یا جامعه پذیرفته شده و متداولند، به عبارت دیگر به قواعد و شیوه های مورد قبول یک جامعه برای انجام دادن کارهای مختلف هنجار می گویند. سلام کردن ، تعارف کردن در جایی رفتن و هنگام غذا خوردن، تیریک گفتن در موفقیت ها، هدیه دادن به کسی که خانه خریده است.

17- هنجارها چه مواردی را در بر می گیرند؟ هنجارها در واقع همه عادت ها، آداب و رسوم اجتماعی، مناسک مذهبی، قواعد، قوانین و مقررات را در بر می گیرد.

18- رابطه هنجارها و زندگی اجتماعی چیست؟ زندگی اجتماعی بدون وجود هنجارها ادامه پیدا نمی کند و هنجارها به روابط اجتماعی سامان می بخشند . افراد یک جامعه خود را ملزم می بینند از هنجارها پیروی کنند تا جامعه آنها را به عضویت بپذیرد.

19- مهمترین دلایل پیروی از هنجارها چیست؟ ارزش دانستن و اعتقاد به آنها، حفظ آبرو و احترام یا ترس از مجازات است.

20- انواع هنجار را با مثال نام ببرید. هنجارهای اجتماعی مانند سلام کردن و تعارف کردن و هدیه دادن- هنجار دینی مانند نماز خواندن و مناسک مذهبی- هنجار های قانونی مانند قوانین راهنمایی و رانندگی ، قوانین خرید و فروش و قوانین ازدواج.

21- اگر افراد از هنجارها پیروی نکنند چه عواقبی دارد؟ مجازات می شوند این مجازات ممکن است به صورت سرزنش خود یا دیگران ، پوزخند، تمسخر، طرد کردن و محروم نمودن ، متلک گفتن یا مجازات های رسمی و قانونی باشد.

22- ارزش را تعریف کرده و مثال بزنید. ارزش یعنی اینکه ما ، اموری را خوب ، مطلوب و مثبت ولی اموری را ناپسند تلقی کنیم مانند راستگویی خوب و دروغگویی بد است.

23- رابطه ارزش ها و هنجارها را با مثال توضیح دهید. ارزش ها به هنجارها جهت می دهند یعنی افراد بر مبنای ارزش هایی که به آنها معتقدند رفتار و عمل می کنند . مانند فردی که حفظ محیط زیست برایش یک ارزش است زباله ها را از هم تفکیک می کند و از پخش کردن زباله خود داری می کند.

24- منظور از ارزش های انسانی و اجتماعی چیست؟ آن دسته از ارزش ها هستند که همه انسان ها یا اغلب افراد یک جامعه آن را خوب و مطلوب می دانند مانند شجاعت ، صداقت، کمک به دیگران، احترام به سالمندان و دفاع از کشور.

25- یکی از عوامل مهمی که در شکل گیری ارزش ها مؤثر است چیست؟ عقاید دینی است.

26- هر یک از هنجارهای زیر مبتنی بر کدام ارزش ها و عقاید است؟

الف : برخی نانوایان شب های جمعه یک یا چند تنور نان خود را به صورت رایگان و صلواتی به مردم می دهند.
ارزش دینی (کمک به دیگران)

ب) مرد ها در هنگام ورود به خانه دیگران با صدای بلند ((یا الله)) می گویند. ارزش اجتماعی(حفظ حجاب و پوشش)

ج) افراد در موقع دیدن کودک ((ماشاءالله)) می گویند. ارزش دینی و اجتماعی (چشم زخم)

سوالات و پاسخ های درس 18 مطالعات نهم

1- هویت چیست؟ هویت عبارت است از احساس و آگاهی و شناخت از وجود، شخصیت و ویژگی های خود.

2- ما دارای چند هویت هستیم؟ ما دارای هویت فردی و اجتماعی هستیم

3- هویت فردی شامل چند بخش است؟ شامل دو بخش ویژگی های جسمانی و روانی است.

- 4- چه ویژگی‌های هویت جسمانی را تشکیل می‌دهند؟** ویژگی‌هایی مانند جنسیت، قد، وزن، سن و گروه خونی.
- 5- چه ویژگی‌های هویت روانی را تشکیل می‌دهند؟** ویژگی‌هایی مانند صبور بودن، زود رنج بودن، داشتن پشتکار و اراده، امیدوار بودن، لجوج بودن و به هنر علاقه داشتن.
- 6- ویژگی‌های جسمانی و روانی چه تأثیری بر انسان دارند؟** بیماریها بر سلامت روان و ترشح زیاد یا کم غده تیروئید در بدن بر خلق و خوی افراد تأثیر می‌گذارند.
- 7- هویت اجتماعی چیست؟** افراد با عضویت در گروه‌های مختلف اجتماعی مانند عضویت در مدرسه و دانش آموز بودن هویت اجتماعی به دست می‌آورند.
- 8- هویت اجتماعی افراد چگونه شکل می‌گیرد؟** هر فرد ابتدا در خانواده و سپس در مدرسه و محله و سایر مؤسسات و نهادهای اجتماعی با عقاید و ارزش‌های جامعه آشنا می‌شود بدین ترتیب هویت اجتماعی او بر اساس عقاید و ارزش‌های جامعه شکل می‌گیرد.
- 9- آیا ویژگی‌های هویتی ما تغییر می‌کند؟ با ذکر مثال توضیح دهید.** برخی از ویژگی‌های هویتی تغییر نمی‌کنند و همیشه ثابتند مانند سن و تاریخ تولد اما برخی از ویژگی‌های هویتی همواره در حال تغییرند مانند تغییر یک فرد فقیر به فرد پر درآمد.
- 10- ویژگی‌های انتسابی را با ذکر مثال توضیح دهید.** ما در شکل‌گیری بعضی از ویژگی‌های هویتی خود نقشی نداریم برای مثال مکان تولد، پدر و مادر شکل و قیافه خود، به این ویژگی‌ها، ویژگی‌های انتسابی می‌گویند.
- 11- ویژگی‌های اکتسابی را توضیح دهید.** ما در بسیاری از ویژگی‌های هویتی خود نقش داریم برای مثال برخی صفات اخلاقی یا ویژگی‌های اجتماعی را خود انتخاب می‌کنیم و به آنها شکل می‌دهیم به این ویژگی‌ها، ویژگی‌های اکتسابی می‌گویند.
- 12- چرا شناخت هویت خود و ویژگی‌های آن اهمیت دارد؟** زیرا هر چه شناخت بهتری از هویت خود داشته باشیم به خود باوری و اعتماد به نفس بیشتری دست خواهیم یافت و موجب رشد و شکوفایی جامعه خواهد شد.
- 13- به نظر شما آیا صحیح است که خود یا دیگران را به دلیل ویژگی‌های انتسابی سرزنش کنیم؟ چرا؟**
خیر - زیرا خود و دیگران در پیدایش آنها هیچگونه نقشی نداشته ایم و خلقت خداوند بوده است.
- 14- آیا ما در تغییر هویت خود نقش داریم؟ چگونه؟** بله - برای مثال در ویژگی‌های اکتسابی یک فرد فقیر می‌تواند با تلاش و کوشش به فردی پر درآمد و یا یک فرد بی‌سواد به آدمی باسواد و تحصیلکرده مبدل شود.
- 15- عناصر هویت یک ملت (هویت ملی) را نام ببرید.** فرهنگ- تاریخ(زمان)- و سرزمین یا مکان.
- 16- مهمترین ویژگی‌های مشترک جامعه ایرانی را که با آنها شناخته می‌شویم نام ببرید.** ما در سرزمین ایران زندگی می‌کنیم- ما مسلمانیم - ما تاریخ کهن و میراث فرهنگی غنی داریم - زبان مشترک ما فارسی است.
- 17- سن و جنس از کدام ویژگی‌های افراد می‌باشد؟** انتسابی، جسمانی
- 18- از جمله مهمترین تفاوت انسان با سایر موجودات چیست؟** آگاهی انسان از وجود و شخصیت و ویژگی‌های خود.
- 19- چرا سرزمین از مهمترین عناصر شکل دهنده هویت ملی است؟** وجود سرزمین باعث ادامه حیات یک ملت می‌شود به همین دلیل برای مردمی که در یک سرزمین زندگی می‌کنند سرزمین یا وطن ارزشی متفاوت با سایر مکان‌ها دارد و احساس خاصی در آنها به وجود می‌آورد به گونه‌ای که وظیفه خود می‌دانند از آن تا پای جان دفاع کنند.
- 20- چرا دین از ارکان مهم هویت است؟** چون فرهنگ مردم ما بر اساس دین اسلام است و عقاید و ارزش‌ها و حتی نظام سیاسی و قوانین امروز ما از دین اسلام نشئت می‌گیرد.
- 21- چرا زبان نقش مهمی در تعیین هویت ملی دارد؟** چون زبان مشترک است که میراث فرهنگی با آن آموخته می‌شود و انتقال می‌یابد.

22- زبان فارسی چه نقشی در هویت ملی دارد؟ زبان فارسی ریشه در تمدن ایران باستان دارد اما در دوران پس از اسلام نیز تداوم یافت و به عنوان زبان آموزشی و اداری به کار رفت دانشمندان و بزرگان دوره اسلامی صدها اثر علمی و ادبی و هنری به این زبان پدید آورده اند .

هویت اجتماعی ما از طریق **ارتباط با جامعه** به دست می آید.

موضوع هویت در واقع همان پاسخ به پرسش **کیستی** است.

افراد با عضویت در گروه های مختلف اجتماعی **هویت اجتماعی** به دست می آورند.

سوالات و پاسخ های درس 19 مطالعات نهم

1 - بنیان خانواده بر چه چیزی استوار است؟ ازدواج

2- ازدواج (نکاح) را تعریف کنید. ازدواج پیمانی است که به موجب آن یک زن و مرد در زندگی باهم شریک و متحد می شوند و خانواده ای را تشکیل می دهند.

3- هدف نکاح تشکیل خانواده است .

4- ازدواج و تشکیل خانواده برای رفع کدام نیاز انسان است؟ تمایل به تشکیل خانواده و داشتن فرزند در نهاد انسان گذاشته شده و تشکیل زندگی امری طبیعی و فطری و بر اساس نظام خلقت است.

5- کارکردهای خانواده را بیان کنید. فرزند آوری و تجدید نسل- حمایت و مراقبت - رفع نیاز های مادی - جامعه پذیری و تربیت.

6- اهمیت فرزند آوری در خانواده چیست؟ فرزند آوری علاوه بر تقویت بنیان خانواده موجب می شود که نسل انسان باقی بماند و تداوم پیدا کند.

7- اولین شرط بقای هر جامعه ای چیست؟ چرا؟ جمعیت آن است . بدون وجود جمعیت کافی در یک جامعه فعالیت های آن دچار اختلال می شود. در صورتی که یک جامعه منقرض گردد آن جامعه نابود می شود و از بین می رود.

8- یکی از کارکرد های خانواده مهر و محبت است. آن را توضیح دهید. کودکان از سالهای نخستین زندگی خود در آغوش گرم پدر و مادر با مهربانی و محبت آشنا می شوند و با پرورش یافتن در دامن آنها مهربانی و از خود گذشتگی و نیکوکاری را می آموزند.

9- مراقبت اعضای خانواده از یکدیگر را توضیح دهید. انسانها در دوره کودکی و سالمندی و در میانه این دو دوره نیز مانند بیماری یا حوادث به مراقبت از یکدیگر نیاز پیدا می کنند.

10- یکی از کارکردهای مهم خانواده رفع نیاز های مادی است آن را توضیح دهید. اعضای خانواده به خوراک، پوشاک، مسکن و وسایل زندگی نیاز دارند رفع نیازهای مادی و اقتصادی خانواده برعهده پدر است هرچند امروزه زنان نیز در رفع نیازهای خانواده مشارکت و همراهی می کنند.

11- چرا اجتماعی شدن هم نیاز فرد و هم نیاز جامعه است؟ زیرا هم باعث شکل گیری هویت و شخصیت افراد می شود هم موجب تداوم جامعه می گردد .

12- فرایند اجتماعی شدن به چند صورت انجام می گیرد؟ توضیح دهید. هم به طور مستقیم و هم به طور غیر مستقیم صورت می گیرد . فرزندان در جریان فعالیت های روزانه برخی رفتارها را به طور تقلیدی و بدون آنکه آگاهی و توجه داشته باشند از پدر و مادر و اعضای خانواده می آموزند اما برخی رفتارها و عقاید و هنجارها را نیز خانواده به طور مستقیم به فرزندان آموزش می دهد.

13- والدین در تربیت اعضای خانواده چگونه مسئول هستند؟ والدین نه تنها مسئول رفع نیاز های عاطفی و زیستی و معیشتی فرزندان هستند بلکه وظیفه مهم تربیت اخلاقی ، معنوی و دینی آنها را نیز بر عهده دارند.

14- طبق فرموده امام سجاد (ع) نقش والدین در تربیت اعضای خانواده چیست؟ حق فرزند این است که بدانی خوبی و بدی او به تو ارتباط دارد در تربیت و ادب آموزی و خدا شناسی او مسئولیت داری. باید او را در محبت و اطاعت خدا کمک کنی و وسایل ایمان و پاکی او را فراهم سازی.

15- خانواده ها با چه روش های مختلفی اعضای خانواده را اجتماعی می کنند؟ لایل خوبی و بدی رفتارها را برای فرزندان خود بازگو می کنند. (گفت و گو)- رفتارهای پسندیده فرزندان را با قدر دانی و هدیه دادن تشویق می کنند. (تشویق)- با نشان دادن نارضایتی، بی اعتنایی و یا محروم کردن فرزندان از برخی مزایا، از تکرار رفتارهای ناپسند آنان جلوگیری می کند. (تنبیه)

سوالات و پاسخ های درس 20 مطالعات نهم

- 1- اگر خانواده نتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد، چه اثرات زیانباری دارد؟** در چنین حالتی رابطه خانواده با دیگر نهادهای جامعه نیز دچار مشکل می شود و در نهایت آسیب به همه جامعه سرایت می کند.
- 2- اولین گام در راه تشکیل خانواده متعادل و سالم چیست؟** دقت در انتخاب همسر است.
- 3- یکی از عواملی که موجب سازگاری و آرامش در خانواده می شود، چیست؟** انتخاب صحیح همسر است.
- 4- انتخاب صحیح همسر چه نتیجه ای دارد؟** موجب سازگاری و آرامش در خانواده می شود.
- 5- اگر افراد در انتخاب همسر بر معیارهای نادرست تکیه کنند چه مشکلی ایجاد می شود؟** در زندگی خانوادگی با شکست روبرو می شوند
- 6- عقیده صاحب نظران در انتخاب همسر چیست؟** برخی صاحب نظران معتقدند هر چه قدر افراد از نظر اعتقادات دینی، تحصیلات، اخلاق و روحیات و وضعیت خانوادگی با همدیگر هماهنگی داشته باشند زندگی شان با دوام تر خواهد بود.
- 7- از دیدگاه اسلام برای انتخاب همسر به چه عواملی باید توجه کرد؟** ایمان و اعتقادات دینی و اصالت خانواده.
- 8- امروزه نقش خانواده ها در انتخاب همسر چیست؟** اگر امروزه نیز جوانان همسر خود را لبه مفکری و حمایت خانواده ها انتخاب و از تجربه های آنان استفاده کنند از بروز بسیاری از ناسازگاریها جلوگیری می شود.
- 9- از دیدگاه قرآن مهمترین هدف ازدواج چیست؟** برقراری آرامش و محبت بین زن و مرد است.
- 10- پیامبر در باره رفتار با خانواده چه می فرمایند؟** بهترین شما کسی است که رفتار او با خانواده اش نیکو تر باشد و من در نیکی به خانواده بهترین هستم.
- 11- مهمترین عواملی که موجب ناسازگاری زن و مرد می شوند، کدامند؟** انتخاب نادرست همسر- برخی زن و شوهر ها از حقوق و تکالیف خود شناخت کافی ندارند- فرایند اجتماعی شدن آنها متفاوت بوده و هنجارها و ارزش های متفاوتی دارند- اختلاف سلیقه و تفاوت های فردی دارند- تعارض داهتن در نقش هایی که یک فرد باید ایفا کند.
- 12- چگونه می توان از بروز ناسازگاری ها جلوگیری کرد؟** گذراندن آموزش های خانواده قبل از ازدواج - مشاوره با افراد دارای صلاحیت در زمینه همسرگزینی - رعایت اخلاق و آداب همسر داری- گفت و گوی صمیمانه زن و شوهر برای حل مشکلات و پیدا کردن راه حل های مناسب.
- 13- معایب تک فرزندی را بنویسید. یا به نظر صاحب نظران تک فرزندی چه پیامدهای نامطلوبی دارد؟**
اجتماعی شدن و رشد اجتماعی کودکان کاهش می یابد- محرومیت از داشتن همبازی و الگو برداری از خواهر و برادر- محرومیت از لذت ارتباطات وسیعتر خانوادگی و حمایت و محبت برادر و خواهر- فرزندان شان نیز از داشتن عمو، خاله، دایی و عمه محروم خواهند بود.
- 14- خداوند در آیات 23 و 24 سوره اسرا در مورد وظایف فرزندان نسبت به پدر و مادر چه می فرماید؟**
به پدر و مادر خود نیکی کنید - کوچکترین سخنی که نشانگر ناراحتی و رنجش است به آنان نگوئید- از سر عطف و دلسوزی با آنان مهربان و فروتن باشید- و بگوئید پروردگارا همانطور که مرا در کودکی پرورش داده اند به آن دو رحم کن.
- 15- طبق فرموده پیامبر پدر و مادر نسبت به فرزندان شان چه تکالیفی دارند؟** به فرزندان شان احترام بگذارید و با آداب و روش پسندیده با آنها معاشرت کنید.
- 16- فرزندی که پدر و مادر از او راضی نباشند چه عفویتی دارند؟** از رحمت خدا دور می شوند.
- 17- اطاعت از والدین در چه صورتی جایز نیست؟** در صورتی جایز نیست که به گناه و نافرمانی از خدا دستور دهند.

18- چه عواملی موجب ناسازگاری والدین و فرزندان می شوند؟ کودکان با رسیدن به بلوغ و بزرگتر شدن تغییر می کنند و می خواهند نقش فعالتری در اجتماعی شدن خود داشته باشند اما ممکن است پدر و مادر این تغییرات را جدی نگیرند. نوجوانان به شدت تحت تأثیر دوستان و گروه همسالان و فشار هنجاری آنها قرار می گیرند و حقوق آنها را ادا نمی کنند. در جوامع صنعتی امروز پدر و مادرها وقت کمتری را به گفت و گو با فرزندان نوجوان اختصاص می دهند.

19- چرا پدر و مادر حق دارند بر رفت و آمد فرزندان و معاشرت های آنان نظارت دقیق داشته باشند؟

والدین معمولاً نسبت به روبرو شدن جوانان با محیط های دیگر حساسند آنها از اینکه بچه ها تجربه کافی ندارند و ممکن است به مشکلات اخلاقی دچار شوند نگرانند و حق دارند بر رفت و آمد فرزندان و معاشرت های آنها نظارت دقیق داشته باشند.

20- چگونه می توان از بروز ناسازگاریهای والدین و فرزندان جلوگیری کرد؟ پدر و مادر موظفند برای گفت و گو با فرزندان وقت بگذارند و یکسره خود را به کار و فعالیت های روزانه مشغول نکنند- ترتیب دان جلساتی با حضور والدین و مشاوران خبره که در آن فرزندان و والدین بتوانند مسائل خود را بگویند مفید است.

21- کاهش نرخ باروری در کشور ما چه پیامدهای نامطلوبی دارد؟ خطر پیری و جایگزین نشدن جمعیت- کاهش نیروی جوان کار- عدم رشد و توسعه علمی و اقتصادی- کاهش جمعیت جوان کشور و زیاد شدن سالمندان.

22- خانواده ها هنگام روبرو شدن با مشکلات چه وظایفی دارند؟ اعضای خانواده باید با توکل به خدا ، صمیمیت و همکاری بین خود را بیشتر کنند و با در پیش گرفتن صبر و شکیبایی و دعوت یکدیگر به صبر، این مشکلات و حوادث را مدیریت کنند و نگذارند که خانواده دچار بحران شود و آسیب ببیند.

23- واژه "صله" و "ارحام" به چه معنا است؟ واژه "صله" از وصل گرفته شده و به معنای اتحاد و پیوستگی است و "ارحام" یعنی خویشان و نزدیکان.

24- منظور از صله ارحام چیست؟ این است که افراد به دیدار و بازدید خویشاوندان خود بروند و از حال یکدیگر خبر بگیرند. البته صله ارحام تنها در دید و بازدید خلاصه نمی شود ، بلکه این دید و بازدیدها باید با مهر و محبت توأم باشد کمک مالی به خویشاوندان نیز جزء صله ارحام محسوب می شود.

25- فواید صله ارحام برای خانواده ها چیست؟ مهر و محبت بین اقوام را زیاد می کند - از مشکلات همدیگر باخبر می شوند - افزایش طول عمر و افزایش روزی را به دنبال دارد- موجب پاکی اعمال و دفع بلا می شود- اثرات مثبت بر عاطفه و روان افراد دارد.

* زندگی خانوادگی یک دوره طولانی یعنی از ازدواج تا پایان عمر را در بر می گیرد.

* در گذشته خانواده ها نقش بیشتری در همسرگزینی فرزندان خود داشتند.

* یکی از عواملی که موجب امنیت و ثبات خانواده و گرمی و نشاط آن می شود وجود فرزندان است.

* وقتی خانواده بتواند به خوبی وظایف خود را انجام دهد می توان از آن به عنوان خانواده متعادل یاد کرد.

سوالات و پاسخ های درس 21 مطالعات نهم

1- درباره پیدایش حکومت صاحب نظران چه نظری دارند؟ صاحب نظران معتقدند همان طور که زندگی اجتماعی یک ضرورت است و انسانها نمی توانند به تنهایی زندگی کنند و نیاز های مادی و معنوی خود را برطرف کنند داشتن حکومت نیز یک ضرورت است و هیچ جامعه ای نمی تواند بدون وجود حکومت باقی بماند.

2- چرا هیچ جامعه ای نمی تواند بدون وجود حکومت باقی بماند؟ زیرا در زندگی اجتماعی نیاز های مشترکی وجود دارد و افراد برای تنظیم امور خود به قوانین و مقرراتی نیاز پیدا می کنند . آنها همچنین برای اجرای قوانین و حل اختلافات و برقراری امنیت و نظم ایجاد هماهنگی میان فعالیت های مختلف جامعه دفاع از هجوم دشمنان ناگزیرند حکومتی تشکیل دهند و اداره امور جامعه را به افرادی بسپارند .

3- برخی از مهمترین وظایف حکومت ها را بیان کنید. وضع قوانین و مقررات لازم در امور مختلف- اجرای قوانین- برقراری نظم و امنیت- رسیدگی به اختلافات و شکایات ها- تعلیم و تربیت - حفظ میراث فرهنگی - سیاست گذاری فرهنگی- عمران و آبادانی کشور- ایجاد وسایل و امکانات لازم برای رفع نیاز های معیشتی ، اجتماعی و اقتصادی مردم- ایجاد هماهنگی بین فعالیت های اقتصادی و اجتماعی - دفاع از کشور و حفظ تمامیت ارضی - مدیریت منابع طبیعی و ثروت هایی که به عموم مردم تعلق دارند- حمایت از گروه های خاص و نیازمند مانند کودکان بی سرپرست معلولان و از کار افتادگان.

4- خداوند متعال در سوره بقره درباره حق حاکمیت چه می فرماید؟ خداوند ولی و سرپرست کسانی است که ایمان آورده اند آنها را از ظلمت به سوی نور بیرون می برد اما کسانی که کافر شدند اولیای آنها طاغوت ها هستند که آنها را از نور به سوی ظلمت بیرون می راند .

5- از نظر اسلام حق حاکمیت از آن چه کسی است؟ فقط از آن خدا است.

6- جامعه ای که تحت حاکمیت قوانین الهی است چه ویژگی هایی دارد؟ استعدادهای انسان ها در پرتو شناخت حق شکوفا می شود در چنین جامعه ای مالکیت و سلطه اقلیتی بر منابع و ثروت ها و امکانات عمومی و ظلم و تبعیض از میان می رود و عدالت حاکم می شود.

7- چرا حق حاکمیت بر انسان ها از آن خداست؟ زیرا خداوند انسان را آفریده و بر همه استعداد ها و توانایی های انسان آگاه است.

8- با مطالعه آیات قرآن کریم دید گاه اسلام را درباره ماهیت حکومت بیان کنید.

برای اداره امور جامعه فقط آن گروه از مردم شایستگی دارند به نیابت و وکالت از جانب خدا مجری قوانین الهی باشند که هم از قوانین آگاهی و به آن ایمان داشته باشند و هم از نظر تقوا و عدالت از دیگر مردم بالاتر باشند.

9- حکومت جمهوری اسلامی چه ویژگی هایی دارد؟ حق انتخاب و مشارکت مردم در حکومت به رسمیت شناخته می شود و کشور با اصول و قوانین اسلامی اداره می شود .

10- مهمترین رکن حکومت جمهوری اسلامی چیست؟ رهبری

11- رهبری در جمهوری اسلامی ایران بر پایه چیست؟ ولایت فقیه.

12- ولایت به معنی سرپرستی است.

13- ویژگی های رهبر در حکومت جمهوری اسلامی کدامند؟ فقیه عادل و باتقوا، آگاه به زمان ، شجاع ، مدیر و مدبر است.

14- ارکان حکومت جمهوری اسلامی را نام ببرید. رهبری- قوه مقننه - قوه قضائیه - قوه مجریه.

15- مهمترین وظایف و اختیارات رهبری را بیان کنید. تعیین سیاست های کلی نظام و نظارت بر حسن اجرای آنها- فرماندهی کل نیروهای مسلح- نصب و عزل و قبول استعفاى فقهای شورای نگهبان، رئیس قوه قضائیه ، رئیس سازمان صدا و سیما و فرماندهان نیروهای نظامی انتظامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی- عفو یا تخفیف مجازات محکومان در حدود موازین اسلامی.

16- چرا تشکیل شوراهای اسلامی شهر و روستا در قانون اساسی مورد توجه قرار گرفته است؟ از آنجا که نوع حکومت در کشور ما جمهوری است و مردم باید در همه شئون حکومت نقش و مشارکت داشته باشند.

17- هدف از تشکیل شوراهای اسلامی شهر و روستا چیست؟ با هدف همکاری مردم برای پیشبرد برنامه های اجتماعی ، فرهنگی، اقتصادی و عمرانی با توجه به شرایط و مقتضیات هر منطقه از کشور تشکیل می شوند.

سوالات و پاسخ های درس 22 مطالعات نهم

1- چه زمانی روابط متقابلی بین مردم و حکومت پدید می آید؟ وقتی نهاد حکومت در یک جامعه شکل می گیرد.

2- منظور از واژه شهروندی چیست؟ ارتباطی است که افراد را به یک حکومت مشخص پیوند می دهد و در نتیجه برای هر فرد و حکومت حقوق و تکالیفی ایجاد می شود.

3- منظور از حقوق شهروندان چیست؟ وظایف و تکالیف حکومت نسبت به مردم است.

4- حقوق و تکالیف شهروندی در کجا مشخص شده است؟ قوانین هر کشور به ویژه در قانون اساسی.

5- انواع حقوق شهروندی بر پایه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران را بیان کنید. حق برخورداری از عدالت قانونی- حق برخورداری از عدالت قضایی- حق برخورداری از رفاه و تامین اجتماعی- حق مشارکت سیاسی- حقوق فرهنگی.

- 6- عدالت قانونی یعنی چه؟** یعنی اینکه حکومت در وضع قوانین، اجرای قوانین و نظارت بر اجرای قوانین بین شهروندان تبعیض قائل نشود.
- 7- منظور از حق برخورداری از عدالت قضایی چیست؟** شهروندان حق دادخواهی دارند و هر کس می تواند به این منظور به دادگاه های صالح مراجعه کند و برای خود وکیل انتخاب نماید.
- 8- حق برخورداری از رفاه و تامین اجتماعی را بیان کنید.** شهروندان حق برخورداری از خدمات عمومی را داشته باشند - در موارد بیکاری و بازنشستگی و از کار افتادگی حق برخورداری از تامین اجتماعی را داشته باشند- هر شهروند به آموزش و پرورش مراکز فرهنگی و ورزشی و آتش نشانی و پلیس دسترسی داشته باشد. شهروندان حق دارند در محیطی پاک و سالم و بدون آلودگی زندگی کنند و از خدمات بهداشتی و درمانی برخوردار شوند.
- 9- حق مشارکت سیاسی یعنی چه؟** یعنی اینکه هر شهروند بتواند در امور سیاسی جامعه دخالت کند و در سرنوشت کشور خود نقش داشته باشد.
- 10- مشارکت سیاسی مردم از چه راه هایی صورت می گیرد؟** شرکت در انتخابات- عضویت و همکاری در احزاب و انجمن های سیاسی- شرکت در راه پیمایی ها و تظاهرات .
- 11- بر اساس قانون اساسی مردم چه کسانی را به طور مستقیم انتخاب می کنند؟** رئیس جمهور - نمایندگان مجلس شورای اسلامی- اعضای شوراهای شهر و روستا.
- 12- مردم چگونه در انتخاب رهبر نقش دارند؟** مردم اعضای مجلس خبرگان را انتخاب می کنند سپس اعضای مجلس خبرگان رهبر را انتخاب می کنند.
- 13- برخی از حقوق فرهنگی که در قانون اساسی مورد تاکید قرار گرفته اند کدامند؟**
- حمایت از تشکیل خانواده و پاسداری از روابط خانوادگی- حمایت از تعلیم و تربیت شایسته- آزاد بودن استفاده از زبان های قومی و محلی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس در کنار زبان فارسی.
- 14- مهمترین تکالیف شهروندی را بیان کنید.** رعایت قانون و مقررات- همکاری با دولت- پرداخت مالیات و عوارض- دفاع از کشور- امر به معروف و نهی از منکر.
- 15- نادیده گرفتن قانون یا سرپیچی و تخلف از آن چه اثراتی دارد؟** موجب اختلال و هرج و مرج در جامعه می شود.
- 16- چه موقع قانون جایگاه واقعی خود را پیدا می کند؟** وقتی که همه افراد اعم از کارگزاران و مسئولان و مردم قانون را رعایت کنند و به آن پایبند باشند.
- 17- برنامه ها و اقدامات عمرانی، اقتصادی و اجتماعی حکومت ها چه زمانی به هدف می رسد؟** زمانی که شهروندان نسبت به پیشرفت کشور دلسوز و حساس باشند و با دولت مشارکت و همکاری کنند.
- 18- مالیات را تعریف کنید.** مالیات مبلغی است که شهروندان بر اساس قانون و به صورت بلا عوض به دولت پرداخت می کنند تا صرف هزینه های عمومی کشور شود.
- 19- عوارض را تعریف کنید.** عوارض مبلغی است که شهروندان در مقابل دریافت خدمتی از دستگاه های اداری و دولتی به آنها می پردازند مانند عبور از بزرگراه ها.
- 20- هدف از تشکیل نیروهای نظامی و انتظامی چیست؟** برای تامین امنیت کشور و حراست از مرزها و حفظ تمامیت ارضی کشور .
- 21- قانون اساسی درباره تجاوز نکردن به منافع عمومی و حقوق دیگران چه می گوید؟** هیچ کس نمی تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد.
- 22- قانون اساسی در مورد امر به معروف و نهی از منکر چه می گوید؟** اصل 8 قانون اساسی می گوید امر به معروف و نهی از منکر وظیفه ای است همگانی و متقابل بر عهده مردم نسبت به یکدیگر و نسبت به دولت و دولت نسبت به مردم.

سوالات و پاسخ های درس 23 مطالعات نهم

- 1- بهره وری با چه مواردی ارتباط دارد؟** با صرفه جویی، انجام دادن کارها به صورت آگاهانه و عاقلانه، جلوگیری از اسراف و اتلاف منابع، استفاده صحیح از امکانات و نعمت های الهی و کاهش هزینه ها ارتباط دارد.

- 2- بهره وری چیست؟ بهره وری یعنی از بین کارهای ممکن، کار درست را انتخاب کنیم و با روش درست انجام دهیم.**
- 3- نمونه هایی از بهره وری در گذشته را نام ببرید.** ابداع و حفر قنات- ذخیره کردن آب در آب انبارها- خشک کردن و ذخیره کردن محصولات کشاورزی- تعاون و همکاری در امور کشاورزی-
- 4- فرهنگ چه نقشی در افزایش بهره وری دارد؟** اگر همه افراد بهره وری در فعالیت های مختلف را ارزش بدانند جامعه از نظر مادی و معنوی پیشرفت می کند.
- 5- بهره وری چگونه نگرشی است؟** بهره وری یک نگرش نسبت به زندگی است نگرشی که بر اساس آن انسان می کوشد هوشمندانه کار کند و با به کار گیری روش های عاقلانه بهتر به اهداف مادی و معنوی خود برسد و بهترین نتیجه را به دست آورد.
- 6- هر یک از هنجارهای زیر در جامعه چگونه از بهره وری جلوگیری می کند و در تضاد با آن است؟**
- * مهمانی ها و مجالس و جشنهای مفصل و پرهزینه: اسراف و صرفه جویی نکردن
 - * مدگرایی و چشم و هم چشمی در خرید لباس به جای تمیز و ساده پوشی: زیاده روی و صرف هزینه های بی مورد.
 - * نداشتن برنامه های مناسب برای اوقات فراغت و تفریح: استفاده نکردن از وقت و بی نظمی
 - * ورزش نکردن و پرخوری: از بین رفتن سلامتی ایجاد بیماری و صرف هزینه
- 7- چند راهکار مهم برای افزایش بهره وری در زندگی را بیان کنید.** استفاده مناسب از وقت و زمان- نظم، ترتیب و انضباط در کارها- اصلاح عادت های غلط مصرفی- انجام دادن کارها از روی آگاهی- تنظیم جدول بودجه خانواده.
- 8- برای اینکه از وقت استفاده مناسب داشته باشیم چه کاری باید انجام دهیم؟** برنامه و اولویت مناسب داشته باشیم و از وقت درست استفاده کنیم.
- 9- نظم و ترتیب و انضباط در کارها را به عنوان راه کار افزایش بهره وری را توضیح دهید.**
- وسایل و لوازمی که با آنها در محیط های مختلف سرو کار داریم باید مرتب و منظم باشند ساعت مقرر سر کار حاضر شدن و با برنامه ریزی به کارها رسیدگی کردن موجب افزایش بهره وری می شود.
- 10- صرفه جویی را با مثال توضیح دهید.** صرفه جویی کم مصرف کردن نیست بلکه مصرف درست و به اندازه است برای مثال با توجه به مشکل جدی کمبود آب در کشورمان باید مصرف درست آب را یاد بگیریم.
- 11- انجام دادن کارها از روی آگاهی چگونه باعث افزایش بهره وری می شود؟** با کسب دانش و مهارت لازم برای هر کار بازدهی کار ما بیشتر می شود و کمتر اشتباه می کنیم برای مثال اگر روش تعمیر وسیله ای را ندانیم و به آن دست بزنیم ممکن است آن را خراب تر کنیم.
- 12- منظور از تنظیم جدول بودجه اقتصادی خانواده چیست؟ تنظیم این بودجه چه فایده ای دارد؟**
- یعنی تنظیم جدولی که در آن درآمدها و هزینه های ماهانه افراد خانواده نوشته می شود و همکاری بین اعضای خانواده نیز از راهکارهای کمک به بهره وری است. مخارج کنترل شده و اندوخته مدیریت می شود و هزینه های غیر ضروری حذف و عادت مصرفی افراد عوض می شود.
- 13- چند راهکار برای بهره وری در مصرف کاغذ پیشنهاد کنید.** استفاده از پشت و روی کاغذ - جمع آوری کاغذ باطله و بازیافت آن- برگه های ناتمام به عنوان چرک نویس استفاده شوند-

سوالات و پاسخ های درس 24 مطالعات نهم

- 1- فعالیت اقتصادی چیست؟** هر جامعه ای برای ادامه زندگی و رفع نیازهای خود ناگزیر است از منابع طبیعی استفاده کند و وسایل مورد نیاز خود را تولید کند به این کار فعالیت اقتصادی گفته می شود.

- 2- روابط اقتصادی چگونه برقرار می شود؟** هیچ جامعه ای نمی تواند بدون فعالیت های اقتصادی به حیات خود ادامه دهد و در همه جوامع چرخه تولید، توزیع و مصرف وجود دارد و همواره بین افراد روابط اقتصادی برقرار می شود.
- 3- برای افزایش بهره وری چه باید کرد؟** باید بهره وری را در تولید و توزیع افزایش دهیم و الگوی مصرف را نیز عقلانی کنیم
- 4- نهاده یا داده ها را نام ببرید.** منابع طبیعی- نیروی کار- سرمایه- سایر هزینه ها مانند مالیات.
- 5- در اقتصاد بهره وری چگونه تعریف می شود؟** در اقتصاد بهره وری را نسبت ستانده ها به داده ها تعریف کرده اند.
- 6- به نظر شما اگر میزان هزینه های تولید را افزایش دهیم و به همان اندازه میزان تولید افزایش یابد باز هم می توانیم ادعا کنیم بهره وری اتفاق افتاده است؟** خیر چون زمانی بهره وری اتفاق می افتد که بدون افزایش هزینه تولید مقدار و کیفیت کالای تولید شده افزایش یابد.
- 7- جایگاه تولید در اسلام را بنویسید.** اقتصاد و تولید وسیله اند نه هدف یعنی تولید وسیله ای است که انسان از طریق آن نیازهای ضروری خود را رفع می کند تا به مسائل مهمتر پردازد.
- 8- در دنیای امروز تولید با چه هدفی انجام می گیرد؟** در دنیای امروز تولید با هدف کسب سود بیشتر انجام می گیرد و سود جویان می پندارند بشر باید بر طبیعت غلبه کند و هر گونه دخل و تصرفی در آن مجاز است.
- 9- سیاست دو گانه کشورهای فدرتمند صنعتی در بهره برداری از طبیعت و منابع طبیعی را بنویسید.**
- کشورهای صنعتی امروز سعی می کنند از طبیعت و منابع طبیعی خود محافظت کنند اما با تبلیغات و تحت تأثیر قرار دادن مردم دیگر کشورها مصرف گرایی را که موجب تخریب محیط زیست می شود تشویق می کنند.
- 10- منظور از بهره وری سبز چیست؟** منظور از بهره وری سبز این است که از ابزارها، روش ها و فناوری های مختلف در همه مراحل تولید، توزیع و مصرف به گونه ای استفاده کنیم که تأثیرات مضر و منفی فعالیت ها بر محیط زیست به کمترین حد ممکن برسد.
- 11- اقتصاد مقاومتی یعنی چه؟** اقتصاد مقاومتی یعنی در شرایط سخت بتوانیم کمترین اتلاف هزینه را داشته باشیم، روی پای خود بایستیم، از تولید ملی حمایت کنیم، از اسراف بپرهیزیم و از منابع و امکانات حداکثر استفاده را بکنیم به عبارت دیگر محور اصلی اقتصاد مقاومتی بهره وری است.
- 12- بگویند شما دانش آموزان از چه راه هایی می توانید به تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی در کشور کمک کنید؟** سه راه پیشنهاد کنید. استفاده از لوازم التحریر داخلی- استفاده صحیح و نگهداری درست از لوازم و کتاب هایمان- نگهداری درست از امکانات موجود در مدرسه- درست و با انگیزه درس خواندن تا به آینده کشور کمک کنیم.

موفق و سعادتمند باشید علی زارعی دبیر مطالعات ناحیه 5 تبریز